

Előszó:

Jelen cikk egy előadás anyagára épült, és annak módosított formája. Az ezzel járó feladat, csoportmunka, amely elhangzott a konferencián, itt nem jelenik meg.

KI / MI AZ EMBER?

Írta: Fogassy Judit SDSH

Bevezető:

A következőket feltételezem: a résztvevők már ismerik és elsajátították az Egyház alapvető tanítását az emberről, vagyis, hogy az ember Isten képmása; hogy Isten azért teremtette, hogy részesíthesse az örök boldogságban is; és hogy az ember életfeladata az, hogy a szabad akaratát Isten tervéhez igazítsa, és „igent” mondjon alaphivatására.

Továbbá feltételezem, hogy a résztvevők ismerik az Egyház tanítását emberi mivoltunkról (intelligencia – szabad akarat – szabadság szerepe), a bűnbeesésről és az üdvösség ajándékáról.

A katekumenátus folyamata a megtérés és a keresztyén emberré válás folyamata. Mielőtt keresztyén voltunkat megismeri a megtérő vagy kereső, az első alapvető feladat, hogy értse mi is az ember: mit lehet változtatni, és mit nem? Tisztázni kell ezt a dimenziót, mert sokan nem értik emberi voltunk értékét, célját, méltóságát.

Kiindulásként megvizsgálunk egy dobozt, amelynek különböző oldalán más-más képek vannak. Nyilván, nem lehet a doboz minden egyes oldalát egyszerre látni. Az pedig, hogy melyik oldalát látjuk, azon múlik, hogy honnan nézzük. A doboznak van hat külső oldala, de még belül is tartalmaz újabb képeket. Nem lehet egyszerre felfogni; ilyen a mai téma is – nem lehet egyszerre minden egyes dimenziót érinteni.

I. MAI PROBLMÁK AZ EMBER FOGALMÁNAK ÉRTELMEZÉSÉVEL

1. **ÁTÍRÁSOK:** Gyakran előfordul, hogy egy **házat**, egy **telket**, vagy **birtokot** **ÁTÍRNAK** valaki más nevére. Az átírással megszűnik a ház vagy birtok fölötti rendelkezési jog. Lehet, hogy az előző tulajdonos nagyra értékelte a birtokot úgy, ahogy volt, viszont az új birtokosnak más terve van a telekkel. Nem szeretné úgy megőrizni, ahogyan volt. Mostanáig talán szabad terület volt, de az új tulajdonos lakótelepet akar építeni. Minden, ami esetleg értéként volt jelen, az elpusztulás veszélyébe kerül.

Az előző tulajdonos, bármennyire is fáj a szíve, már nem hozhat döntést a birtokkal kapcsolatban. Ezt a jogot már valaki más **megvásárolta**. A birtok átírásával megváltoztatták a birtok lényegét, használatát, célját.

2. **ÁTÉRTELMEZÉS:** a fentihez hasonlóan egy dolog célját úgy módosíthatjuk, hogy egyszerűen valami más nevet adunk neki, hogy ezt is meg azt is lehessen érteni rajta. Például „papucs”, „meleg”, „király”, „gáz”, „tégla”, stb.

Vannak fogalmak, amelyeket régebben teljes nyugalommal lehetett használni, de manapság már más fényben látjuk értelmüket.

Sok mindennek változik az értelme, de nem minden változás javít az eredeti célon vagy értelmezésen.

Ennek a változásnak a veszélye fennáll az „ember” fogalmával kapcsolatban is. A történelem folyamán már sokan foglalkoztak azzal a témával, kérdéssel, hogy mi is az

ember? Azaz, mi a lényege, ami miatt „embernek” lehet nevezni? És mennyire módosítható (manipulálható) ez az alapértelmezés?

Az átnevezések, illetve átírások új helyzetbe hozzák a tárgyat, ami ettől kezdve torzulhat formájában, és sérülhet igazi lényegében. Sebezhetővé válik! Ha nem értjük, és ragaszkodunk az „ember” eredeti értelmezéséhez, akkor az ember léte önmagában veszélybe kerül, és kiszolgáltatottá válik. Az „átírás” és „átnevezés” veszélye sok oldalról fenyegeti az embert: gazdasági, politikai, polgári, nevelési és kulturális téren is fennállnak olyan irányzatok, melyek az embert szeretnék „megvásárolni”, hogy saját céljaikra használhassák őt.

A kulcskérdés tehát az: MITŐL „ember” az ember? Illetve mikor NEM EMBER az ember?

1. Az EMBER ISTEN DÖNTÉSÉBŐL született! Isten AKARTA (legyen – teremtés), SZERETTE (éltette). A szeretet viszont nem elégszik meg kevesebbel, mint a tökéletes és teljes egyesüléssel. Tehát az ember alaphivatása: egység Istenével, Teremtőjével, éltetőjével, táplálójával, életének végső céljával.
2. Az ember TEREMTMÉNY:
 - Nem kezdeményező, hanem befogadó.
 - Irányításra szorul.
 - Nem Úr, bár az akar lenni.
 - Szoros összefüggésben áll a teremtett világgal, bár kiemelkedik belőle, mivel Isten képmása.
 - Bár Isten határozza meg az ember életét, nem tudatosan az emberben, hogy Isten a célja életének, így célkereső.
 - Szeretetből fakadt, így szeretetre éhez.
3. Az ember FIZIKAI és LELKI lény.
Ez a két dimenzió feszültségben tartja, mert a bűn által elvesztette az eredetileg benne lévő harmóniát.
 - Teste mulandó – lelke örök életet hordoz.
Keresi „otthonát” mind a két világban.
 - Ha egységben van Istennel és céljával, akkor teste „szentség”, azaz jel, ami láthatóvá teszi a láthatatlant.
 - „Mulandóságából” fakadóan fejlődő lény is. De nem egyszerre, és nem csak egy szinten fejlődik.
Fejlődik:
 - szellemi szinten; (tanul; lassan meglátja a dolgok összefüggését; hibázik, mert még nem tudja azt, ami segített volna;)
 - érzelmi szinten; (megtanulja, hogyan kell kezelni és irányítani saját érzelmi világát, és hogyan kell abból táplálkozni;)
 - a szabad akarat kezelésében; (hogyan megtapasztalhatja a szabadság igazi értelmét és ajándékát;)
 - kapcsolataiban; (megtanulja, hogyan kell éltetni egy kapcsolatot; mivé válik különböző kapcsolatokban; és mit igényel tőle egy kapcsolat; közben azzá válik, aki valóban ő maga;)
 - A fejlődés egy ÉLET munkája. Ez azt jelenti, hogy „engedélyünk” van arra, hogy hibázzunk. Nem kell, sőt nem is lehet egyik pillanatról a másikra TÖKÉLETESSÉ válni. Amikor Jézus azt kérte tőlünk, hogy legyetek tökéletesek, amint a mennyei Atya is tökéletes, akkor egy ÉLETRE SZÓLÓ FEJLŐDÉSRE utalt (megtérsé???).

4. Az ember életének célja: ISTEN! Egyenlő a „HAZA” fogalommal.
 - Bár ez a „honvágy” az embert „kutató lényé” alakítja, sajnos nem helyesen kutat, nem fejleszti saját képességeit. Gyakran szenved a hiány miatt, és tévesen gondolkodik; nem tud helyes prioritást kialakítani, és felcseréli az igaz értékeket hamis értékekkel. Mi a legfontosabb? Mit kell kezdenie életével? Nem tudja a helyes választ, de ösztönösen kérdez.
5. Isten a „szülő”, és az Ő szeretete és az emberben megjelenő képmása határozza meg, mi emberi és mi nem. Isten szeretetéből származik az ember, ez a szeretet életének meghatározója, így ha ebben „torzulás támad” – azaz, ha nem Isten szeretetét tükrözi vissza az ember, vagy gyanakodva néz Istenre -, sérül az ember „embersége”. Ha ez bekövetkezik, akkor az ember már elfordult saját mivoltától, és élete kevesebb, mint az „emberi” élet.
6. Hogy jobban megértsük az eltorzulás képeit, tekintsünk Jézus életének következő eseményeire:
 - A két legnagyobb titok „barlangban” történt;
 - Isten betlehemi barlangban születik meg – az élet a sötétségbe lép be, mintha az ábrázolná az ember állapotát;
 - Az új életre születés is egy sötét barlangban (sírban) történt.Mindkét üdvösséget hordozó esemény barlangban történt... a helyszín jelezheti az ember eltorzult állapotát.
 - Jézus megkísértései
 - a fizikai vágyak uralma – az ösztön legyen az úr!
 - a becsvágy uralma – az ember szerezzék meg magának a hamis fontosságot, a hamis tekintélyt; LEGYEN VALAKI (pedig már az, csak nem ismeri föl – Isten képmása...)
 - a birtoklás; az ember állapota befogadó – üres kézzel született, és úgy is tér vissza. Az Istenre való hagyatkozás méltó az emberhez. Ennek eltorzítása pontosan természete egyik alapvető vonásának mond ellent. Jézus ezeket a sebeket orvosolja megkísértéseiben.

Az emberi élet korlátozott – viszont a vágyak korlátlanok. Jézus a korlátlan vágyakat Istenre irányította. Ha az ember elfogadja Isten tervét, akkor vágyai teljesülnek a határtalan Istenben. De ehhez el kell fogadnunk saját természetünket, és Isten alá kell rendelnünk mindent, saját szabad akaratunkból.

7. A megkísértések az emberi állapotra irányultak, hogy Jézus azt tagadja meg. Ha Isten Fia megtagadja saját emberi természetét, akkor cserbenhagyja az embert, és az ember számára nincs menekvés. Egyedül marad, és attól kezdve neki is meg kell tagadnia saját természetét, istenképmású voltát. Ha így történt volna, akkor az ember elvész, Isten terve csak egy „isteni álom” marad, semmi más.
8. Cseri Kálmán: *Isten kérdez* című könyve nagyon találó megoldást ad arra a kérdésre, hogy mikor nem ember az ember. A könyv első fejezetében rámutat arra, hogy Isten első kérdése az ember felé: Ember, hol vagy? Ez a kérdés valóban egy életre szóló kérdés, ami megválaszolásra vár. Az ember akkor ember, ha választ tud adni, mert akkor kapcsolatban maradt a Teremtővel.
9. Sok minden akadályozza a választ: a félelem, a gőg, az elszigetelődés, a gyanú, a közömbösség, a nem törődés. Ezek mind elvesznek az emberi életből, és nem adnak hozzá semmit.

10. Jézus a tökéletes ember!

Ő megmutatta nekünk az ember lényegét és méltóságát:

- családban született, hogy megtapasztalhassa és meggyógyíthassa az „alárendeltség” erényét, az engedelmesség és szelídség erényét. De a családi viszonyok nem korlátozták Őt Isten akaratának teljesítésében. (Ki az anyám? Ki a testvérem? Az, aki hallgatja tanításomat, és aszerint cselekszik!)
- korán reggel kivonult imádkozni... Isten az első. MINDENBEN AZ ATYA AKARATÁT KERESTE. Ez méltó az emberhez.
- kapcsolatot teremtett az emberrel – az ember számára nem ELLENFÉL, akit le kell győzni, hanem Isten gyermeke, akit meghív, akit szeret, akit hazavár;
- az igazat kereste – nem azt, hogy kinek van igaza;
- ösztöneit kézben tartotta, nem megtagadta; Ő az úr!
- szembenézett a kihívásokkal, nem menekült, mert az ember nem menekülhet, ha fejlődni akar.
- Ő ÉLT! A SZÓ LEGTELJESEBB ÉRTELMÉBEN!

11. Mit jelent élni? A feltámadt Krisztus megtanít:

- vigasztalást hoz
- könnyeket töröl
- békét ad
- elfogad (Tamás feltételeit)
- meghallgat – tanít
- együtt van
- szolgál – reggelit készít
- megbíz azzal, ami számára kincs.

12. Embernek lenni azt jelenti, hogy Őt kell követni, aki az Élet és az Út! Ő általa leszünk teljesen emberré, aki azért jött, hogy emberibbé tegye életünket. Őmellette dönteni, egyenlő az ember mellett való döntéssel, mivel a legkisebbel azonosul.

Ma figyeld meg, mikor menekülsz, mikor viaskodsz saját korlátaiddal? Mikor akarod megtagadni saját természetedet? Jézus hogyan orvosolhatja saját emberellenes tendenciáidat?

A katekumen, aki élénk áll, hogyan szenved ezektől a sebektől? A katekumenátusban – a megtérésben egyik legnagyobb feladat önmagunk elfogadása, és az, hogy mi mindig emberek legyünk. A zsoltárban halljuk, hogy Isten milyen magasra helyezte az embert – kevesebb, mint az angyalok, de mindenekfölött van (egyezik a Teremtés áldásával); ugyanakkor „csak” emberek vagyunk. Két pólus között van az ember. Viszont a teljes ember Isten kegyelmében hazatalált.

II. KONKLÚZIÓ:

Hogyan tekintünk a bekopogóra? Mennyire tudjuk őt segíteni, hogy értse saját emberi természetét, és azzal járó méltóságát; hogy felismerje, miben engedett az „átírások” vagy az „átnevezések” veszélyében? Saját magunkban kell először ezeket felismerni, hiszen tudjuk, hogy ezek a bűn gyökerei, amelyek lázad Isten tervével szemben, és az Ő általa teremtett emberképpel szemben. Az önszeretet és önelfogadás csakis a helyes emberképre épülhet.